

A 2008-as év jubileumok jegyében telt. 100 és 60. A nem azonos nemű és fajsúlyú évfordulók, a *Nyugat* 100. és Izrael államának 60. jubileumában közös, hogy az európai, s benne a magyar zsidóság múltját és a markánsan különböző sorsstratégiákat rajzolják meg. A *Nyugat* (1908–1941) azt az eszmét tűzte ki ügyül és programjául, hogy a magyar zsidók alkotó módon olvadjanak fel a magyar entitásban, a *Múlt és Jövő* (1911–1944) pedig azt, hogy: a magyar zsidók a modernitás jegyében újítsák meg azonosságukat. Azaz, az előbbivel szemben: az életet igenelte. Az önfelszámolás programjával szemben, amely egyébként – felszámoltatásba torkollott. Az élet szellemi megalapozásából és televényéből lombosodott ki – igaz: egy kontinensnyivel odébb – a mai Izrael is.

Halál és élet. Minden nemzedék előtt ez a választás áll, mégsem egyszerű dönteni közöttük. Annál inkább nem, mert ezúttal az esztétika, vagy az egyes ember kiteljesedése szempontjából az élet programja kínálkozott a kevésbé termékenyeknek.

A korszakjelző fordulók a világ válságának dörömbölő fenyegetettségében értek bennünket. Ezért meg sem fordul a fejünkben, hogy a magunk, majd emberöltőnyi tevékenységének – huszadik fordulóját – is megünnepeljük. A legnagyobb ünnep az élet, a túlélés lenne, hiszen évtizedekre való mondandónk van még. Java része a feltáratlan és kibeszéletlen múlthoz kötődik. Amit nemzedékünk nem rögzít, végleg kiesik az emlékezetből, a bennünket meghatározó láncolatból.

Ma nincs a világnak olyan szelete, amely ne válságot kommunikálna. Bennünket a kultúra válsága és átértékelődése érint leginkább (a Gutenberg-galaxis belátható vége, a nyomtatott betű szerepének visszaszorulása), mindazon értékeké, amelyek, ha nem is védtek meg mindattól, ami a 100 és 60 év alatt Európában velünk történt, de feldolgozhatóvá, elviselhetővé tették az életünket, s ezzel valamiféle reményt is nyújtottak. Lehet, az egyre áthatóbb válság a hosszú, elhúzódó második apokaliptikus újabb tetőzésének hírnöke, amely új, eddig ismeretlen irányokat tár fel előttünk – ama egyetlen állandóval: a zsidó nép sorsához kötöttséggel.

A „mások – sőt a magunk – reménytelenségéből” merítve várjuk „reményünket”, az új irányok és dimenziók feltárlását – bármit hozzanak is. Igyekszünk alakítói, vagy legalább, tanúi lenni.

TARTALOMJEGYZÉK

CONTENTS

- 2 Pap Károly: Nehéz nekem (vers)
Károly Papp: It is Hard for Me (poem)
- 4 Klein Rudolf: A szecesszió: un goût juif? (tanulmány)
Rudolf Klein: Secession: un goût juif? (study)
- 34 Saly Noémi: Jean becsukta az ablakokat...
A Nyugat és a „nyugatosok” kávéházai (esszé)
Noémi Saly: Jean closed the Windows...
The Coffee-houses of the Nyugat and its Circle (essay)
- 47 Hárs György Péter: Pszichoanalízis a Nyugatban II. (tanulmány)
György Péter Hárs: Psychoanalysis in the Nyugat II. (study)
- 71 Horváth Petra: Brachfeld Olivér esete
Ramón Gómez de la Sernával (tanulmány)
Petra Horváth: The Case of Olivér Brachfeld
with Ramón Gómez de la Serna (study)
- 78 Komlós Aladár: Versek
Aladár Komlós: Poems
- 84 Clara Royer: Az apai Törvénytől az anyai Írásig
(Pap Károly és Gelléri Andor Endre apaképe)
Clara Royer: From Paternal Law to Mother's Writing
(how Károly Papp and Andor Endre Gelléri depicted the father)
- 99 Fenyves Katalin: A Nyugat „zsidósága” (tanulmány)
Katalin Fenyves: The “Jewishness” of the Nyugat (study)
- 103 Sárközi Máttyás: Molnár Ferenc, Sárközi György és a Nyugat
(emlékezés)
Máttyás Sárközi: Ferenc Molnár, György Sárközi and the Nyugat
(recollection)
- 106 Fenyő Mario: Gondolatok a 100 éves Nyugat ünnepén
(tanulmány)
Mario Fenyő: Random Thoughts on the Anniversary of
the Nyugat (study)
- 114 Nekod Zinger: A műbőr aktatáska (regényrészlet)
Nekod Zinger: The briefcase of man-made materials
(excerpt from a novel)
- 116 Judit Nirán: Három karcolat Osvátnak (a Nyugat zenei cikkeiről)
Judit Nirán: Three Sketches for Osvát, or the Nyugat and Music
- 122 Kőbányai János: A Nyugat és a Múlt és Jövő (tanulmány)
János Kőbányai: The Nyugat and Múlt és Jövő (study)
- 136 Krupp József: A nagy „Szép Ernő-Olvadás” (esszé)
József Krupp: The great “Reading of Ernő Szép” (essay)
- 139 Gömöri György: Levelek Komlós Aladártól
(levelezés kommentárral)
György Gömöri: Letters from Aladár Komlós
(correspondence and marginalia)
- 142 Németh György: Hahn István és Appianos (tanulmány)
György Németh: István Hahn and Appianos (study)
- 147 Figyelő
Observer